

OBČINSKA UPRAVA

GLASILO „KMETSKE ŽUPANSKE ZVEZE“.

Izhaja vsakega 10. in 25. dne meseca, ter stane celoletno 6 kron, polletno pa 3 krone.

Dopise je pošiljati uredništvu »Občinska Uprava« v Ljubljani. — Rokopisi se ne vračajo.

Odgovorni urednik:

Dr. Vladislav Pegan.

Naročnino in oglase sprejema upravništvo »Občinske Uprave« v Ljubljani

Cena oglasa je za dvostopno petitno vrsto 20 vinarjev, večkratno inseriranje po dogovoru.

Zdravstvena policija.

Ker smo se že v predidocih člankih pečali z dolžnostmi, ki jih imajo občine v zdravstvenih ozirih, in pa da bodo naša županstva vsestranski poučena o najvažnejši dolžnosti, ki jo imajo; to je namreč skrb za zdravje svojih občanov, naj v sledečih člankih še pojasnimo, ktera določila spadajo pod delokrog v naslovu navedene Zdravstvene policije.

Organizacija sanitetne službe v Avstriji temelji na državnem sanitetnem zakonu iz leta 1870. — Seveda je to le osnovni zakon, na podlagi kterega ima potem po svojih potrebah prirojeni zakon vsaka dežela zase, razven tega pa še nebroj raznih dopolnilnih in izvršilnih naredb ter dodatnih pojasnil, kojih namen je urediti zdravstvene razmere v občinah.

Popolnoma samostojno pa postopajo občine v sledečih slučajih kterih, posli spadajo naravnost v delokrog njihove zdravstvene policije:

a) izvrševanje vseh zdravstveno-policijskih naredb, ki se tičejo cest, potov, trgov in prostorov pred hišami, stanovališč, prekopov in kanalov, zlasti greznic (jam za gnojišča), tekočih in stoječih voda, posebno pa pitne vode in vode za kuho; dalje nadzorovanje živil (v prvi vrsti živine, ogled mesa, i t. d.), konečno nadzorovanje javnih kopališč; —

b) skrb, da se dobi takoj pomoč pri nenadnih obolenjih ali nesrečah, pri porodih, sploh za naglo in reševalno delo v vseh slučajih, če je nevarnost za življenje; —

c) vse najdenice, gluhaneme, blaznike in pohablence (kretine) morajo voditi občine natančno v evidenci, če se že ne nahajajo v kakem javnem zavodu, ravnotako pa morajo županstva tudi nadzorovati način preskrbe navedenih oseb; —

d) skrb občin je tudi, da se postavijo in sezidajo zdravstvenim predpisom ustrezajoče mrtvašnice, da se pa tudi vzdržujejo vedno v dobrem stanu in primerno nadzornjejo; —

e) dolžnost občin je posebno tudi nadzorovati živinske sejme ter sejmišča in pa staje za živino, to pa vsled tega, da se prepreči razširjenje kake živalske bolezni; —

f) naposled je dolžnost občin skrbeti, da se dobe, in uredi kraji, kjer se pokopava mrhovina, in da se dotični prostor večkrat in strogo nadzira.

To so dolžnosti, ki vežejo splošno vse občine brez izjeme. V izvanrednih slučajih pa se itak izdajajo razne naredbe, po kterih se je treba natančno ravnati. —

Naj sledi nekaj navodil v pojasnilo k navedenim točkam, po kterih naj se županstva vedno ravnajo. —

Preprečiti se mora vsako onesnaženje cest (ulic) in trgov. — To pa naj ne velja le za vse kraje, ker le snažnost na javnih prostorih naredi dober vtis na tujce, ki prihajajo pogosto ravno na deželo. Vsako nesnago, ki bi na kakoršenkoli način ovirala promet, se mora nemudoma odstraniti. Posebno se naj pazi, da se izvršujejo krajevno — policijska določila glede odkladanja odpadkov in smeti, da se jih ne stresa kar cele kupe na ceste in pota, pa tudi ne pred hiše. —

Sem spadajo tudi zdravstveni predpisi, ki se tičejo obrtnih naprav, v kolikor so te zdravju škodljive. Sicer pa o teh govori natančneje obrtni red, zato bi bilo odveč, jih tu ponavljati, ker smo jih že itak omenili v prejšnjih člankih. —

Zdravstveno policijske naredbe se morajo zlasti strogo izvrševati pri priliki, predno se seli v nove ali pa prezidane stavbe. Selitev v taka poslopja in bivanja v njih se ne sme nikdar popred dovoliti, dokler niso popolnoma suha, sploh dokler niso popolnoma v redu kar se tiče tudi kurjave in varnosti proti ognju i t. d. — Vemo dobro, da se v tem oziru — glede pregledovanja novih stavb namreč — v naših kmetskih občinah odslej ni prav ničesar ukrenilo. Zato priporočamo županom, naj odslej posvete vso pazljivost tudi novodograjenim stavbam in

ne izdadó popred dovoljenja za bivanje v njih, dokler niso izpolnjeni vsi zakoniti predpisi. — Ravno isto pa velja tudi za vpa poslopja, ki so bila preplavljena ob kakí povodnji, kakor smo jo doživeli po več krajih ravno v zadnjem času. —

Ljudje se selijo v popolnoma mokra stanovanja, se oblačijo v nepresušena oblačila i. t. d. — Ali je čudno, da potem zbolí toliko ljudi, kar bi se ob primernih odredbah in pazljivosti županstev lahko preprečilo! —

Greznice (gnojišča) in kanali morajo biti tako grajeni, kakor določa to stavbeni red. Izpraznjevati in čistiti se jih sme le ponoči. —

Ena izmed velikih napak pri stavbah po naših kmetijskih vaseh je tudi pomanjkanje dimnikov pri mnogih hišah. —

Ne samo, da je v tem slučaju nevarnost požara velikanska, — je tudi v zdravstvenem oziru ta nedostatek graje vreden. Pri takih stavbah se zbira dim, ker nima pravéga izhoda, v notranjosti poslopij in nemalokrat nastopa nevarnost zadušenja, ker morajo stanovalci požirati takozvani ogljik, — strupeni plin, ki je že mnogokrat bil povod, da se je zadušilo več oseb. —

Priporočali bi toplo našim županom, naj z ozirom na vse to, kar smo pisali v tem današnjem članku upoštevajo in vrše svojo nadzorovalno dolžnost, kar se je doslej — to vemo iz lastne izkušnje — malokje godilo. —

Župan ima kot uradna oseba ne le dolžnost ampak tudi pravico stopiti v vsako hišo in poslopje ter se osebno prepričati o nedostatkih ki se tičejo nevarnosti za zdravje ali življenje soobčanov. — Odredi naj na licu mesta, kar se mu zdi potrebno; — ker pa to — žal — po navadi ne izda vselej — naj ponovi svoje odredbe še s posebnim pismenim ukazom. —

Ta uradni ukaz naj se glasi približno takole:

Gospodu N. N.

hišnemu posestniku

Povodom pregledovanja hiš in stanovanj dognala je zdravstvena komisija sledeče navedene nedostatke pri Vaši hiši št. . . .

Tako n. pr. so pokvarjena odvajališča pri straniščih, greznica (gnojna jama) že predolgo ni izpraznjena, — nevarnost ognja je vsled nedostatka dimnika velika (i t. d.)

Pozivljem Vas, da vse navedene nedostatke tekom 14 dni odpravite in o izvršitvi tega ukaza sem poročate. Če tega ne bi hoteli storiti, bilo bi županstvo primorano, na Vaše troške in Vašo odgovornost potrebno ukreniti. Vas pa bi zadela globa, kakor jo določa § 58 zakona z dné 31. marca 1864., d. z. št. 5. oziroma 25. maja 1888, dr. z. 33. —

— — — — —, dne — — — — —

N. N. župan.

To je seveda le vzorec za tak uradni poziv, v katerem naj se obenem sklicuje na tozadevno izdane naredbe.

Ko se odvažajo gnoj in odpadki, naj se pazi na da se to ne raztresa povsod in da ne bode povoda vsled tega kakim pritožbam, zaradi katerih bi bilo treba postopati v smislu sanitetno-policijskega reda. Pazi naj se posebno, da se ne bodo onesnažile tekoče vode, ki se rabijo za pitje in kuho.

Sploh je dolžnost občin, skrbeti za zdravo pitno vodo in zadostno število vodnjakov oziroma vodovodov. Koliko nesreče se zgodi vsled slabe ali pokvarjene vode se je videlo ravno tekoče leto, ko je nastopala vročinska bolezen (tifus) epidemično, koje izvor je bil ravno v vodi. —

S tem, da skrbé občina in županstva za dobro vodo, skrbé za telesni blagor svojih občanov in marsikako življenje je odvisno od tega. — F. K.

Vprašanja in odgovori

366. Županstvo X. na Koroškem.

Vprašanje: Sestavili smo letni proračun in vse potrebne priloge v slovenskem jeziku. Tajnik je k temu dodal nemški prevod in poslal deželnemu odboru v potrjenje in prosil za dovoljenje, da se pobira 74% doklade. Deželni odbor pa je proračun brez vsake opombe takoj vrnil. Zoper tako postopanje smo se pritožili na upravno in državno sodišče. Vprašamo: Ali bo smela občina brez dovoljenja deželnega odbora pobirati doklade za l. 1908? Kam naj se obrnemo, če deželni odbor kljub pritožbi ne bi hotel odobriti proračuna?

Odgovor:

Če se najvišja avtonomna oblast, kakoršna je deželni odbor, protivi zakonom in zakone krši, tedaj je težko tudi nam dajati dobrih svetov. Deželni odbor je poklican, da zakone varuje in pazi, da se občinsko poslovanje giblje v mejah zakona, v Vašem slučaju je pa nasprotno. Pri državnem sodišču boste sicer zmagali in bo državno sodišče izreklo, da je deželni odbor kršil zakone. Ker pa državno sodišče ni inštanca nad deželnim odborom, se ga ne bo moglo prisiliti, da bi se sodbe državnega sodišča držal.

Svetujemo Vam, da se obrnete s posebno vlogo na deželno vlado in jej cel slučaj razjasnite. Sklicujte se na sodbo državnega sodišča od 3. julija 1906, kjer je ta najvišja sodna oblast izrekla, da deželni odbor ni samo primoran sprejemati v dvojezičnih deželah vloge občin v vsakem deželnem jeziku, ampak mora jih celo v istem jeziku rešiti. Opozorite deželno vlado, da ne boste mogli pobirati davkov, ako Vam deželna vlada sama tega ne oskrbi, da dobite namreč dovoljenje za pobiranje doklad. Konečno povejte deželni vladi, da boste ustavili vse poslovanje v prenešenem delokrogu, če se ne bodo za Vas pobirale potrebne doklade in naklade potom pristojnih oblasti.

Kolikor nam je znano, ima deželna vlada v slučajih jasne upornosti deželnega odbora zoper zakone pravico, postaviti posebnega komisarja. Svoj čas se je tudi kranjski deželni odbor, ko je bil še v nemških rokah, upiral v jezikovnih vprašanjih zakonom (nemški gospodje namreč niso hoteli staviti predlog deželnemu zboru v obeh jezikih). Takrat se je deželna vlada obrnila naravnost na cesarja, ki je izdal na deželni odbor strog ukaz. Enako naj store pri vas.

367. Županstvo X. Koroško.

Vprašanje: Deželni odbor nas terja za prispevek okrajnega zdravnika v znesku 50 K. Ali bi lahko občinsko predstojništvo ustavilo izplačilo tega zneska, ker deželni odbor ni odobril občinskega proračuna?

Odgovor:

Prispevek po 50 K, se ima plačati za tekoče leto in ga je bilo sprejeti v proračun za leto 1907. Ta proračun Vam je bil gotovo odobren in ker ste imeli vstavljen kot izdatek gotovo tudi prispevek za zdravnika, ga boste morali plačati.

Drugačna bo stvar prihodnje leto. Ker Vam deželni odbor ne odobri proračuna, Vam tudi ne bo treba plačevati zdravniškega prispevka.

368. Županstvo X. Koroško.

Vprašanje: Ali je občina dolžna si na svoje stroške oskrbeti tiskovine v vojaških stvareh kakor črno-vojniški imenik, naborni imenik itd.?

Odgovor:

Da, če oskrbuje posle prenešenega delokroga. Če pa Vam deželna vlada ne bo oskrbela, da se bodo prihodnje leto pobirale občinske doklade v potrebni višini, boste morali ustaviti poslovanje v prenešenem delokrogu in bodo s tem odpadli tudi posli v vojaških stvareh.

369. Gospod A. F. v B.

Vprašanje: Prosim pojasnila, kako je razumevati prepoved beračenja? Zakon pravi, da je vsako beračenje prepovedano, a se vendar pusti beračiti od hiše do hiše, ne da bi policijske oblasti ali orožništvo kaj zoper to vkrenilo?

Odgovor:

Beračenje ozir. prosjačenje zlasti na javnih prostorih je v resnici prepovedano. Istotako ni dovoljeno od hiše do hiše pobirati milodarov, razven v slučajih, kjer zakoni posebne izjeme dopuščajo. Ubožni zakoni skoraj vseh dežel imajo določbo, da se sme domačim revežem dovoliti, da pobirajo ob gotovih dneh tedna n. pr. ob petkih ali sobotah milodare od hiše do hiše.

Tudi na Kranjskem dopušča zakon od 28. avgusta 1883 štev. 17 dež. zak. tako pobiranje milodarov, toda pod sledečimi pogoji:

1. smejo v občini pobirati milodare samo domači (v občino pristojni) reveži;

2. se sme to zgoditi le na podlagi posebnega dovoljenja občinskega odbora;

3. občinski odbor sme tako pobiranje dovoliti le tedaj, če je v občini bilo v navadi;

4. določiti se mora za to poseben dan v tednu ali mesecu;

5. upravičeni ubogi naj imajo od občinskega urada posebno dovoljenje ozir. izkaznico.

Vse to najdete v § 25 navedenega deželnega zakona.

370. Županstvo L.

Vprašanje: Koliko sme občina računati za napravo uradnih potrdil?

Odgovor:

Ako stranke zahtevajo občinskouradnih potrdil za kako stvar, sme občina zahtevati najprej plačilo dotičnega koleka, ki ima priti na potrdilo. To velja za vse dežele.

Pri nas na Kranjskem pa sme občina v zmislu zakona od 3. decembra 1868 štev. 17 dež. zak. zahtevati za to še posebno občinsko pristojbino, ki znaša po štev. 23 tarifa (priloženega navedenemu zakonu) od 40 do 80 vin. za vsak slučaj.

Da more občina to v vseh slučajih pobirati, je potreba odborovega sklepa in pa dovoljenja deželnega odbora, ki ima po predlogu občinskega odbora določiti višino pristojbine med najvišjim in najnižjim zneskom.

371. Županstvo M.

Vprašanje: Ali je upravičen geometer predpisovati kazni strankam, če iste ne pridejo na uradni dan k njemu? Ali sme kazni sam predpisovati ali okrajno glavvarstvo? Kam gredo denarne kazni, v državno blagajno ali pripadejo občini?

Odgovor:

Po § 57, zakona od 23. maja 1893 št. 83 drž. zak. sme geometer sam na svojo roko brez okrajnega glavvarstva naložiti strankam, ki so bile pravočasno na uradni dan vabljeni, denarno redovno globo 2 K. Višje kazni ne sme zahtevati.

Kazen se plača pri pristojnem davčnem uradu, ki pa denarja ne obdrži za državno blagajno, ampak ga mora izročiti ubožnemu zakladu pristojne občine.

372. Županstvo M.

Vprašanje: Ali smejo stranke zahtevati od geometra, ki pride v občino uradovat (uradni dnevi), da jim dovoli vpogled v mapo in v posestne pole? Ali morajo za to kaj plačati?

Odgovor:

Pri vsakem davčnem uradu najdete javno nabit razglas, da je strankam dovoljen vpogled v katastralne mape in posestne pole. — Ta vpogled se ima dovoliti brezplačno.

Na enak način mora tudi geometer dovoliti strankam vpogled v mape in posestne pole, seveda le v kolikor jih ima s seboj in kadar jih sam ne rabi pri svojem delu.

373. Gospod N. S. v S.

Vprašanje: Koliko sme zaračunati davčni urad na eksekucijskih stroških, če pride do prodaje premičnin zaradi zaostalih davkov?

Odgovor:

Najprej pridejo kot stroški v pošte opominjski stroški to je znanih 10 oziroma 20 vinarjev skozi prvih 14 dni po vročitvi opomina. — Teh stroškov je največ 2 K 10 v.

Potem pridejo rubežni stroški, ki znašajo različno, kakor velik je davčni preostanek:

do dolžnih 10 K 20 vin.

» » 20 » 40 »

» » 100 » 80 »

» » 200 » 2 K.

čez dolžnih 200 » 4 »

K temu pridejo seveda še stroški cenilca. Stroške za cenilce določi za vsak posamezen kraj okrajno glavvarstvo.

Daljni stroški so stroški za dražbeni oklic, ki znašajo od višine gori navedenih davčnih zaostankov po vrsti: 10 v., 20 v., 40 v., 60 v. in 1 K 20 v.

Konečno pridejo še stroški dražbe v istem vrstnem redu od višine davčnih zaostankov: 30 v., 60 v., 1 K, 3 K in 6 K.

Tako je n. pr. treba plačati stroškov za davčni zaostanek 56 K: na opominjskih stroških 2 K 10 v., na stroških rubeža 80 v., za oklic 40 v., in za dražbo 1 K, skupaj torej 4 K 30 v., zraven pridejo seveda stroški cenilca.

274. Županstvo L.

Vprašanje: Konzumno društvo v naši občini je stopilo v likvidacijo. Ali ima še pravico voliti?

Odgovor:

Nobenega vzroka ni, da bi zadruga, ki stopi v likvidacijo izgubila volilno pravico. Pod likvidacijo se razume pripravljane korake za razpust zadruga. Ti koraki so: Izterjanje vseh terjatev, prodaja vsega premičnega in nepremičnega blaga ter s tako pridobljenim denarjem plačilo vseh zadružnih dolgov. Primerja se to lahko z razpustom kakega podjetja posamezne osebe na pr. trgovca,

ki hoče razpustiti trgovino; on izterja, kar ima od ljudi dobiti, razproda zalogo blaga in plača dolgove. Zaradi tega pa nikakor ne izgubi volilne pravice.

Seveda je predpogoj za volilno pravico kake druge v likvidaciji, da ista plačuje še kak davek. Če ji davek ni predpisan, potem seveda nima volilne pravice.

375. Ž u p a n s t v o T.

V p r a š a n j e: Ali ima volilno pravico za občinske volitve delniška družba, koje sedež je na Ogrskem, a ima v naši občini svojo podružnico, od katere seveda plačuje precej davkov?

O d g o v o r:

Volilna pravica jurističnih oseb, kamor spadajo seveda tudi delniške družbe, je odvisna od tega, da so tuzemske. Kot tuzemske pa veljajo samo take juristične osebe, kojih ustanovitve in obstoj so odobrile avstrijske oblasti in ki imajo svoj glavni sedež v Avstriji. Vaša delniška je inozemska, zato v naši polovici nima občinske volilne pravice.

Tako sodba upravnega sodišča od 2. julija 1886 št. 1863 — Budw. št. 3140.

376. G o s p o d I. M. na V.

V p r a š a n j e: Ali imajo juristične osebe (posojilnice, hranilnice, konzumna društva itd.) pravico, pošiljati svojega pooblaščenca v občinski odbor kot virilista, če plačujejo obrtnega davka 400 K oziroma zemljiškega davka 200 K?

O d g o v o r:

Kolikor nam znano, pošilja v nekem kraju na Notranjem konzumnem društvu svojega pooblaščenca kot virilista v občinski odbor. To je po našem mnenju popolnoma nezakonito, kajti virilna pravica pristoji samo takim volilcem, ki morejo biti voljeni, ki tedaj imajo pasivno volilno pravico. To jasno pove § 17. kranjskega občinskega reda. Ker pa juristične osebe ne morejo voljene biti v odbor, zato jim tudi ne pristoji virilna pravica.

V tem oziru smo našli sodbo upravnega sodišča od 1. oktobra 1897 št. 5087 — Budw. št. 10997. S to sodbo se je odreklo volilno pravico stolnemu kapiteljnu krškemu.

377. G o s p o d I. M. na V.

V p r a š a n j e: Pri nas je neka zadruga prijavila svojega pooblaščenca kot virilista za občinski odbor. Župan je to prijavo naznanje vzel in povabil pooblaščenca k sebi. Po mnenju večine občinskega odbora je pa župan nezakonito postopal ozir. bil v pravni zmoti. Kaj nam je storiti?

O d g o v o r:

O tem ali je kedo v resnici virilist ali ne, ozir. če naj se koga dopusti kot virilista k občinskim sejam, ima odločevati občinski odbor sam. Ker je z ozirom na naše pojasnilo v prejšnjem odgovoru župan res nepravilno vzel na znanje vstop dotičnega pooblaščenca kot virilista, naj prihodnja seja občinskega odbora sklene, da se dotičnika ne dopusti kot — virilista in se na njegov glas ni ozirati.

378. G o s p o d M. M. v L.

V p r a š a n j e: Občinski odbor v B. je podelil zdravniku dr. A. domovinsko pravico. Zoper ta sklep se je vložila pritožba, ki pa še ni rešena. Pri občinskih volitvah so pa sedaj dr. A. vpisali kot privilegovanega volilca v prvi ravred imenikov, čeravno spada po plačanih davkih le v drugi razred. Ali je postopanje župana pravilno?

O d g o v o r:

Po navadi ima pritožba zoper sklepe občinskega odbora odločljivo (suspenzivno) moč, to se pravi, da dotični sklepi ne stopijo v veljavo, dokler ni rešena pritožba. To načelo pa ne velja pri onih sklepih občinskega odbora, s kojim se komu podeli domovinska pravica. § 8.

domovinskega zakona iz leta 1863, ki je še po noveli iz leta 1896 ostal v veljavi, pravi, da postanejo sklepi občinskega odbora, skaterimi se podeli domovinska pravica, takoj pravomočni.

Ker je bil tedaj sklep o podelitvi domovinske pravice dr. A. pri sestavi volilnih imenikov kljub pritožbe pravomočen, je bil dr. A. takrat v občino B. pristojen in zaradi svoje doktorske časti privilegovani volilec prvega razreda glasom kranjskega volilnega reda § 2. odstavek e).

379. G o s p o d J. E. v K.

V p r a š a n j e: Kdaj mora, kdor novo hišo stavi, prositi za dvanajstletno oproščenje hišnega davka oziroma čez koliko časa po dovršitvi stavbe je taka prošnja zamujena?

O d g o v o r:

§ 4 zakona od 25. marca 1880, št. 39 drž. zakona pravi: Prošnje za začasno oprostitev hišnonajemninskega in hišnorazrednega davka je vložiti pri davčni oblasti prve stopinje najpozneje 45 dni po dovršitvi hišne stavbe ozir. za samostojno uporabo sposobnega hišnega dela, na vsak način pa pred uporabo predmeta, za kojega se zahteva davčna prostost.

To je splošna določba za pravočasno vložene prošnje.

Isti § 4 pa določa tudi, kako je postopati s prošnjami, ki so bile po gori določenem terminu vložene. Pri takih zapoznelih prošnjah se ima najprej dognati, če so navedbe resnične in preiskovati, če je dana podlaga za davčno prostost. Jasno je, da se čez par let po dovršitvi kake hiše ali kakega prizidanja da težje dognati novost kot pa takoj po dovršitvi.

Davčna prostost se tudi pri teh zapoznelih prošnjah dovoli, toda ne za nazaj, ampak samo za naprej, in sicer za čas, ki poteče od prvega davčnega plačilnega obroka po vložitvi prošnje pa do konca dvanajstega leta po dovršitvi stavbe.

Primeri: Če bi Vi sezidali svojo hišo tako, da Vam da občina stanovanjski konsenz z dnem 10. oktobra 1900, tedaj uživajte davčno prostost celih 12 let le v slučaju, če vložite prošnjo za oprostitev vsaj v 45. dneh po 10. okt. 1900. Če pa vložite prošnjo še le recimo 4. novembra 1906, tedaj Vam gre davčna prostost od prihodnjega davčnega plačilnega termina do končanega dvanajstega leta po 10. oktobru 1900 t. j. do 10. oktobra 1912.

Davčni plačilni termini za hišni davek so: 1. V Ljubljani za hišnonajemninski davek: 1. februar, 1. maj, 1. julij in 1. oktober; 2. za hišnonajemninski davek izven Ljubljane: 1. januar, 1. april, 1. julij in 1. oktober; 3. za hišnorazredni davek: vsak mesec od prvega do zadnjega.

380. G o s p o d I. M. v Z. K.

V p r a š a n j e: Ali morajo biti prošnje na finančno ravnateljstvo za odpis dohodarstvenih in kolkovnih kazni kolekovane in koliko?

O d g o v o r:

Ker te vrste prošnje niso nikjer v pristojbinskem zakonu navedene med oproščenimi, morajo biti kolekovane in sicer navadne prošnje za odpis kazni s kolekom po 1 K, izredne milostne prošnje za odpis dohodarstvenih kazni pa z 2 K.

Svetujemo Vam, da zbirate več plačilnih nalogov, s kojimi se Vam predpisujejo kolekovne kazni, in da potem prosite z eno vlogo za odpis več kazni, ker se sicer zaradi visokega koleka na vlogi prošnja ne izplača.

381. G o s p o d I. M. v Z. K.

V p r a š a n j e: Ali morajo biti prošnje na okrajno glavarstvo za odpis bolniških stroškov ali šolskih kazni kolekovane in koliko?

Odgovor:

Te vrste vloge morajo biti kolekovane z 1 K.

382. Gospod I. M. v Z. K.

Vprašanje: V zapisniku o izdaji delavskih knjižic smo prišli pri našem županstvu do števila 1200. Ali naj se številke nadaljujejo, ali naj začnemo zopet od začetka pri št. 1?

Odgovor:

Zakon zahteva od Vas samo, da imate natančen izkaz o izdanih knjižicah; kako ga numerirate, to je Vaša stvar.

Svetujemo Vam, da nadaljujete številke do konca tega leta. S 1. januarjem 1908 začnite zopet pri št. 1 in potem vsako leto tako. Da se bo pa vedelo, katero leto so bile izdane knjižice, označite to lahko razven datuma pri pečatu tudi še na ta način, da poleg številke knjižice napišete še letnico. Tako bi imele n. pr. knjižice, izdane leta 1908 številke: 1/8, 2/8, 10/8, 249/8 itd., one iz leta 1909 pa: 1/9, 20/9, 364/9 itd.

383. Gospod I. M. v Z. K.

Vprašanje: V naši občini je vpeljan pasji davek. Nekateri lastniki psov se branijo istega plačati. Kako je mogoče te posestnike k temu prisiliti? Ali bi bilo mogoče poklicati konjača, da bi pse, za katere ni davek plačan, polovil?

Odgovor:

Najprej Vas opozarjamo, da so v zmislu zakona od 13. decembra 1868, št. 4 iz l. 1869 dež. zak. davka prosti psi, ki so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni. Vsi ostali morajo biti obdavčeni.

Če se kedo brani plačati pasji davek, naj se od njega isti izterja s politično eksekucijo. Najprej izdajte opomin na plačilo pasjega davka, onim, ki se branijo. Ko poteče plačilni rok in čas za pritožbo, začnite z mobilarno eksekucijo. Pošljite k upornemu posestniku uradnega slugo z ukazom, da zarubi premičnine, v kolikor je potrebno za pokritje pasjega davka. Če še potem ne plača, določite dražbeni narok in če do tistega dne ne plača, naj se toliko premičnin proda, da dobi občina pokrite stroške eksekucije in pasji davek.

Če Vam je to neprijetno, prosite lahko tudi pri okr. glavarstvu za eksekucijo. V to svrho pošljite glavarstvu koncept opomina z uradnim potrdilom, kedaj je bil opomin dolžniku dostavljen (dostavnico) in s potrdilom, da se dotičnik ni pritožil zoper opomin. Vse daljno Vam bo izposlovalo glavarstvo.

Ako želite poloviti pse, od katerih ni pasji davek plačan, se obrnite na okr. glavarstvo, da Vam da na razpolago konjača v ta namen.

384. Gospod X.

Vprašanje: Radi bi zvedeli od deželnega odbora, če je naš prejšnji župan pravilno izdajal bolniške razkaznice. Zdi se nam, da jih je napravljaj tudi za razne premožnejše ljudi, ki bi bolniške stroške lahko sami plačevali. Ali smejo občinski odborniki zahtevati od deželnega odbora vpogled razkaznic?

Odgovor:

Občinski odborniki za svojo osebo ne morejo tega zahtevati, ker niso kot taki upravičeni nadzorovati poslovanje župana. Pač pa sme razkaznice zahtevati občinski odbor kot tak na podlagi sklepa zakonite večine.

385. Gospod X.

Vprašanje: Ali je upravičen odbor, ki nima v svoji sredi nobenega izvedenca v knjigovodskih stvareh, določiti, da pregleda občinske denarne knjige in občinske račune in na podlagi teh tudi občinsko blagajno kaka oseba izven odbora?

Odgovor:

Da! Po § 40 občinskega reda za Kranjsko je občinski odbor upravičen postavljati posebne zaupnike, da pregledajo občinsko gospodarstvo, da pazijo na občinska dela in da povedo v občinskih rečeh svoje mnenje. Med take zaupnike odbor lahko pokliče tudi neodbornike.

Da svoj namen dosežete, izvolite pri prihodnji občinski seji poseben odsek, obstoječ iz treh mož, dveh obč. odbornikov in enega knjigovodskega izvedenca z nalogo, da ta odsek pregleda celo obč. gospodarstvo, zlasti denarne knjige, račune in blagajno.

386. Županstvo P.

Vprašanje: V naši občini je velik skupen pašnik z gozdom. Vdeležencev je vseh skupaj 25. 18 jih je za razdelitev, ostalih 7 pa proti. Že kakih 15 let se razpravlja o tem, da bi se razdelilo, toda nasprotne sedmice ne more nihče pregovoriti za poravnavo. Kaj nam je storiti? Ali se jih da s tožbo prisiliti na delitev?

Odgovor:

Pri Vas se gre za takozvano specijalno razdelitev med upravičenci. Po § 51 zakona od 26. oktobra 1887, št. 2 dež. zak. iz leta 1888 se mora taka delitev izvršiti, ako jo zahteva vsaj polovica vseh skupnih vdeležencev. Če se tedaj pri Vas 7 udeležencev protivi delitvi, to ne more dela ovirati in se bo delitev morala izvršiti, razven če najde lokalni komisar ali pa deželna komisija, da gogore važni razlogi zoper razdelitev.

Taka stvar ne spada pred sodišče, ampak pred lokalnega komisarja. Če Vam je na tem, da se zadeva čim preje reši, se zglasite pri lokalnem komisarju in ga vprašajte, kakšen je zadržek, da ne pride do delitve. Mi Vam tega seveda ne moremo povedati.

Vaš lokalni komisar je menda v Ljubljani. Lahko si najmete v Ljubljani kakega pooblaščenca, ki bo šel h komisarju in poizvedel, kako Vaša stvar stoji.

387. Gospod X.

Vprašanje: Koliko sme gospod župnik računati štolnine za pogreb v domači vasi, koliko, če gre na pogreb k podružnici, ki je od župnije oddaljena kakih 5 do 6 km?

Odgovor:

Štolnina je po obstoječih starih predpisih različna za posamezne stanove, zato Vam na Vaše vprašanje ne moremo točno odgovoriti. Oglasite se pri gospodu župniku in ga prosite, naj Vam pokaže nazredbe, zadevajoče štolnino na Kranjskem. Prepričani smo, da Vam bo g. župnik rad ustregel. Tozadevne naredbe so zasežene v dekretu osrednje organiz. dvorne komisije od 11. marca 1816, št. 23.811. Opozarjamo Vas pa, da danes pravzaprav ne veljajo več pristojbine, določene v tem dekretu, ker je ljudstvo samo te naredbe z navado izpodrinilo. Zato naj se plača na pristojbinah, kolikor je v kraju navadno.

Sploh so pa s štolninskimi redi določene pristojbine samo za najpriprostejša cerkvena dejanja brez vsake slovesnosti. Ako želite pri pogrebu kako slovesnost (na primer več duhovnikov), ni več župnik vezan na štolninski red.

Če nočete pri župniku poizvedeti višine štolnine za vsak posamezen slučaj, se lahko obrnete tudi na okr. glavarstvo.

388. Gospod X.

Vprašanje: Ali sme župnik kaj zahtevati za krst?

Odgovor:

Ne, to mu je prepovedano z raznimi naredbami iz časa cesarja Jožefa I. Vendar naše ljudstvo samo od sebe rado plačuje župnikom tudi za krst. — Gotovo je, da pri nas župniki ozir. duhovni za krst nikakih pristojbin ne zahtevajo, ampak le sprejemajo, kar se jim prostovoljno da. Sicer so pa to take malenkostne stvari, da se

ne izplača jih resno obdelovati, ker se nikomur ne godi krivica. Bogati lahko plačajo, revnim se pa štolnina itak ne zaračunava.

389. Župni urad B.

Vprašanje: Ali so res vloge na okrajno glavarstvo za izterjanje štolnin potom politične eksekucije kolka proste?

Odgovor:

Ne, take vloge so podvržene koleku v zmislu tarifne postavke 43 črka a) pristojbinskega zakona. (Sodba upravnega sodišča od 21. marca 1885, št. 714 — Budw. št. 2470).

Vendar Vas opozarjamo, da se po našem mnenju smatra kolek na taki vlogi že kot eksekucijski strošek in ga ima dolžna stranka povrniti. Zato naj se zahteva od okrajnega glavarstva ne samo izterjanje dolžne štolnine, ampak tudi povračilo kolka kot dela eksekucijskih stroškov.

390. Županstvo P. G.

Vprašanje: Nekdo se je obrnil na naše županstvo, da mu poizve naslov neke osebe ozir. da se izda uradno potrdilo, da dotična oseba v kraju ni znana. Ali je dotični dopis kolka prost ali ne?

Odgovor:

Taki dopisi morajo biti kolekovani z 1 K. Ravno tako morajo biti kolekovana tudi potrdila občinskih uradov o tem, da bivališče koga v občini ni znano. Če se torej od Vas zahteva, da napravite tako potrdilo, obrnite se najprej do prosilca, da Vam doloži za potrdilo kolek po 1 K. Dokler tega koleka ne dobite, niste primorani napraviti potrdila.

Če dopis z vprašanjem ni kolekovan, ga odstopite c. kr. uradu za odmero pristojbin v Ljubljani v nadaljno uradno poslovanje.

Vloga na urad za odmero pristojbine se glasi:

»Odstopamo Vam priloženi nekolekovani dopis v uradno poslovanje ter izterjanje neplačanih kolekovnih pristojbin.

Po storjeni uporabi naj se nam dopis vrne.

Občinski urad P. G., dne

391. Gospod J. E. v K.

Vprašanje: Kam se morajo predložiti prošnje za novo tobačno trafiko? Kako mora biti prošnja kolekovana? Ali je mogoče dobiti v vasi, ki šteje čez 60 hiš, novo trafiko, čeravno je v vasi že ena trafika?

Odgovor:

Prošnje za podelitev nove trafike je vlagati pri c. kr. finančnem ravnateljstvu, ki podeljuje po prostem prepričanju nove trafike. Zato Vam ne moremo povedati, ali je mogoče dobiti v taki vasi drugo trafiko ali ne. Finančno ravnateljstvo poizveduje o potrebah nove trafike in na podlagi poizvedb odloči po svojem prepričanju.

Prošnje morajo biti kolekovane z 2 K.

392. Gospod N. S. v M.

Vprašanje: Za rešitev neke stave prosim, da mi pojasnite, koliko se plača pristojbine za igralne karte in na podlagi katerih postav?

Odgovor:

Pristojbine od igralnih kart vrejuje danes zakon od 15. aprila 1881, št. 43 drž. zak.

Po tem zakonu se plača dve vrsti pristojbin od kart in sicer:

a) od igre, kjer se rabi 36 ali manj kart, po 30 vin.; taka igra je n. pr. mariage (marijaž) in vse druge igre, ki se z marijažnimi kartami igrajo;

b) od igre z več kot 36 kartami, kakor pri taroku, po 60 vinarjev.

Če so karte napravljene posebno trpežno tako n. pr. če so lakirane ali če se dajo oprati, se zahteva dvojna pristojbina.

Ta pristojbina se plača od kart, ki se izdelajo v Avstriji, takoj v tovarni, od inozemskih kart se pa plača pri prehodu meje.

Na srčnem asu mora biti pritisnjeno potrdilo o plačilu pristojbine, sicer je igranje s kartami pod dohodarstveno kaznijo prepovedano.

393. Županstvo Š.

Vprašanje: Neka ženska tukajšnje občine je v bolnišnici. Njen mož je premožen, a se kljub temu brani plačati bolniške stroške. Kaj nam je storiti?

Odgovor:

Prepusite le skrb za izterjanje stroškov upravi bolnišnice. Ta uprava bo že našla primerne korake, da dobi od moža plačilo.

Če ste pa Vi že plačali bolnišnici stroške, se obrnite na okr. glavarstvo s prošnjo, da Vam od premožnega moža izterja, kar ste plačali.

Ako Vam okr. glavarstvo ne bo moglo dobiti povračila plačanih bolniških stroškov, potem se boste morali obrniti na sodišče in vložiti tožbo na povračilo v zmislu § 1042 obč. drž. zak., ki pravi:

»Kdor mesto družega napravi kak izdatek, h kate remu je bil le-ta po zakonu sam obvezan, ima pravico terjati povračilo.«

V Vašem slučaju je plačala občina to, kar je bil mož po zakonu (po § 91 obč. drž. zak.) sam dolžan plačati, zato je upravičena terjati vračilo.

394. Županstvo B.

Vprašanje: Tukaj sta soseda M. in N., katerih svet deli zid. S strehe vrh zidu se je od nekdanj stekala vsa voda na svet posestnika M., ki je imel napravljen žleb za odtok vode. Ker je žleb skoraj popolnoma razpadel, teče sedaj strešna voda tudi na svet posestnika N., ker se M. nič ne briga za popravo žlebu. Ali sme sosed N. zahtevati od M-a, da napravi le-ta nov žleb?

Odgovor:

Rešiti je najprej težko vprašanje, če je svet, kamor se sedaj steka strešna voda (kapnica) v resnici last soseda N. ali ne. To je zaradi tega težko presoditi, ker se po zemljeknjižni ali katastralni mapi ne da z vso določnostjo dognati mere do 50 cm. Kap je pa malokedaj širji kot 40 do 50 cm.

Če je pa sigurno, da je svet, kamor sedaj kapnica lije, last soseda N., tedaj sme posestnik N. sam napraviti žleb, nikakor pa ne more od soseda M. terjati, naj on napravi žleb.

Kot eno glavnih načel pri servitutah si zapomnite, da ne more nikdar servituta nalagati obremenjenemu, da bi kaj napravil, nego on je primoran le kaj dopustiti ali trpeti. M. torej ni primoran žleb vzdrževati, ampak k večjemu dopustiti, da ga na njegovo streho N. na svoje stroške napravi da.

M. bi bil tedaj primoran napraviti žleb, če bi bil po kaki pogodbi vezan.

Če pa lije kapnica na svet posestnika M. — ker po navadi sega meja tako daleč kakor kap — tedaj N. niti te pravice nima, da bi žleb napravil proti volji soseda M.

Kot daljno načelo upoštevajte pri presoji takih slučajev, da za to da z moje strehe pada kapnica naravno, brez žlebov, torej kapajoč na sosedov svet, ni treba nikake servitute.

395. Županstvo C.

Vprašanje: Ali je županstvo primorano brezplačno dostavljati čeke okr. bolniških blagajn za vplačevanje zavarovalnih prispevkov?

Odgovor:

Občina je sicer primorana, sodelovati pri izvršitvi zakona za delavsko zavarovanje, nikjer pa ni rečeno, da bi bila k temu primorana brezplačno. Zato je naše mnenje,

da smete za vročevanje (dostavljanje) odločb bolniške blagajne pobirati pristojbino v zmislu zakona z dne 3. decembra 1868, št. 17 drž. zak. (tarifna postavka 22 ozir. 23). Pristojbina znaša v kraju, kjer je sedež županstva 10 do 20 vin., izven sedeža županstva za daljave nad 4 km pa 22 do 42 vin.

Obrnite se na deželni odbor, da Vam morebiti dovoli pobiranje teh pristojbin. Mislim, da bo potem bolniška blagajna opustila zahtevo po vročevanju čekov potom občine. To se nam zdi popolnoma neumljivo, ker je vendar najpripravnejše, če se bolniška blagajna poslužuje pošte, ker ima poštino pavšalirano.

396. Ž u p a n s t v o C.

V p r a š a n j e: Ali mora županstvo brezplačno vročevati razne in mnogoštevilne napovedi, vabila, plačilne naloge itd. okr. glavarstva v davčnih stvareh ozir. davčnega urada?

O d g o v o r:

Velja isto, kakor v prejšnjem vprašanju. — Poizkusite pri deželnem odboru. Znabiti Vam dovolijo.

Pripomnimo pa že tukaj, da nekateri zakon od leta 1868 glede tarifnih postavk 22 in 23 tako umevajo, da se smejo vročevalne pristojbine pobirati samo v takih stvareh, kjer stranke same med seboj nastopajo in provocirajo uradne odločbe. Le za vročitev takih odločb se baje dovoli pobiranje pristojbin.

Če Vam deželni odbor ne dovoli pobiranja, potem boste v zmislu § 3 zakona od 3. decembra 1868, št. 17 dež. zak. morali vse to oskrbovati brezplačno.

397. Ž u p a n s t v o C.

V p r a š a n j e: Po katerem zakonu ne smejo glasovati pri občinskih sejah, kjer se gre za sklepanje o občinskih nakladah za žganje, vino in pivo, oni odborniki, ki izvršujejo gostilniški obrt?

O d g o v o r:

Take zakonite določbe ni. § 44 obč. reda za Kranjsko pravi, da mora odbornik sejo zapustiti, če se posvečuje ali sklepa o njegovih zasebnih pravicah. O zasebnih pravicah gostilničarja se pa vendar ne sklepa, če se rešuje vprašanje o nakladah za vino, žganje in pivo!

Dobro je sicer in kaže pravo razumevanje stvari, če v takem slučaju gostilničar-odbornik sejo zapusti. Primo ran pa k temu ni.

398. Ž u p a n s t v o M.

V p r a š a n j e: Iz naše občine je leta 1880 odšel mož, ki je bil k nam pristojen. Oženil se je ter živel z ženo 15 let v drugi občini, potem pa l. 1899 umrl. Po preteku 6 let je dobila vdova nezakonskega otroka. Kaj nam je storiti? Ali je otrok pristojen k nam ali v občini, v katero je bila vdova pristojna, predno se je poročila?

O d g o v o r:

Takoj po moževi smrti leta 1899 ali pa vsaj 5 let potem bi bili morali Vi pri oni občini, kjer je dotičnik s svojo ženo živel, prositi za sprejem v občinsko zavezo. Tako bi se bili znebili vseh: vdove ter njenih zakonskih in nezakonskih otrok. Sedaj pa boste morali obdržati vdovo in nje otroke zlasti tudi nezakonskega, kajti § 6 domovinskega zakona iz leta 1863 pravi: »Nezakonski otroci imajo domovno pravico v tisti občini, v kateri je njih mati ob času poroda imela domovno pravico.«

Ob času poroda je bila mati pristojna v Vašo občino, zato je tudi nje otrok prisojen k Vam.

Svetujemo Vam pa nekaj: Če je vdova ostala po moževi smrti v tisti občini, kjer je prej z možem 15 let živea, ozir. če biva vdova vsaj 10 let v eni in isti tuji občini, prosite takoj za njen sprejem. V desetletno priposestvalno dobo štejejo namreč tudi ona leta, ko je bil njen mož še živ, ne pa kakor nekateri mislijo, da začne za vdovo priposestvalna doba šele po moževi smrti.

399. Ž u p a n s t v o R.

V p r a š a n j e: Ali sme lovec hoditi ob prepovedanem in ob dovoljenem lovskem času po kmečkih njivah in senožetih?

O d g o v o r:

Na to vprašanje odgovori jasno § 14 lovskega pa tenta od 28. februarja 1786, ki pravi:

»Na setvah, obdelanih zemljiščih katerekoli vrste in pred trgatvijo po vinogradih ni dovoljeno niti lastnikom lova niti lovcem pod katerikoli izgovorom loviti, goniti ali tudi le z lovskimi psi zasledovati zlasti tudi ne pod pretvezo, da iščejo fazanjih ali jerebičnih jaje ali gnezda.«

Iz tega razvidite, da po obdelanem lovec ne sme loviti in tudi ne sicer hoditi. Zato mu po njivah, ko so obdelane ali posejane, lahko zabranite hojo in lov, ne pa po senožetih.

Splošno pa velja pravilo, da sme lovec po tujem hoditi samo tedaj, če lovi ali če ima kak drug lovski opravke; brez opravila pa se ne sme sprehajati ali hoditi po lovskem ozemlju, ki ni njegova last.

400. Ž u p a n s t v o R.

V p r a š a n j e: Ali imajo posestniki pravico terjati od najemnika lova po 1 K, kakor to določa zakon o varstvu poljščine, če hodi lovec po njivah ali senožetih?

O d g o v o r:

Če lovski najemnik lovi po obdelanih njivah proti predpisom § 14 lovskega patenta iz leta 1786, tedaj se ga ima kaznovati po navedenem paragrafu. Kazen je dvojna: Če se pregreši lovski najemnik, ga ima pravico kaznovati okr. glavarstvo do 25 cekinov. Ta denarna kazen se ima izročiti posestniku zemljišča.

Če se pa pregreši kak drug (povabljen) lovec, tedaj ima nastopiti kot kaznujoča oblast obč. kazenski senat, ki sme obsoditi na tri dni zapor.

Drugačna je stvar, če lovec hodi po senožetih in njivah brez lovskega opravka. V tem slučaju ga zadene kazen v zmislu zakona o poljski okvari, namreč za vsako neopravičeno hojo po tujem svetu z globo 1 K. Ta globa pa ne pripade lastniku zemljišča in je tudi lastnik zemljišča ni upravičen terjati, ampak obsoditi sme samo občinski kazenski senat, kakor to določa § 30, odst. 2 zakona o poljski okvari. Globa pa pripade v zmislu § 43 istega zakona v blagajno ubožnega zaklada.

Če je pa lovec, ko je hodil po tujih njivah in senožetih, napravil kako škodo, tedaj sme po § 16 istega zakona terjati lastnik zemljišča tudi odškodnino. Zamenjati se ne sme tega slučaja z onim, če lovec napravi škodo, ko izvršuje lov; takrat mora lastnik zemljišča postopati v zmislu lovskih postav (zakon od 19. maja 1889, št. 12 dež. zak.), da si izposluje odškodnino.

(Dalje prihodnjic.)

Razne vesti.

Nagodba. Vlada je dne 16. t. m. predložila nagodbo med Avstrijo in Ogrsko. Glavne točke so sledeče: Carinsko trgovinska pogodba temelji na podlagi neomejene svobode gospodarskega prometa za notranjo in na podlagi popolne gosp. skupnosti za zunanjo gospod. in trg. politiko. Pri obrtni in industrijski politiki določa nagodba obrtno svobodo. Vprašanje železniških tarifov se je za Avstrijo znatno na boljše obrnilo. Užitninsko davčne določbe se uredijo na podlagi skupnega sporazuma med obema državama tam, kjer to za varstvo enakih konkurenčnih razmer potrebno.

Nova živinozdravniška določila v nagodbi so mnogo boljša. Upati je torej, da bo odslej avstrijsko

poljedelstvo obvarovano velike škode od strani ogrskega živinskega prometa, oziroma od ondod zanešenih živinskih kug. Določbe so v glavnem sledeče da se dovoljuje uvoziti zdrave klavno prešiče iz neokuženih gospodarstev na konsumne trge in v javne klavnice pod pogojem, da se v teku osimih dni zakoljejo. Uvoziti jih v kraje, kjer ni trgov in javnih klavnic, je dovoljeno le, če se za to prosi za vsak posamezni slučaj in se ta živina zakolje pod živinozdravniškim nadzorstvom v treh dneh. Taka dovoljenja se dajo le, ako je izključena nevarnost kuge. Prešiče za rejo pa se mora uvoziti potom železnice, na podlagi dovoljenja za vsak posamezni slučaj in šele tedaj, ako se potom štiridesetdnevne opazovalne dobe dožene, da ni nevarnost, da bi se razširila kaka kuga. Če se pa vzlic temu zanese kuga, se lahko uvoz omeji na kuge proste kraje ali pa popolnoma prepove. Da se prepreči gobčna in parkljna kuga, se mora na živinskih trgih goveda za rejo in uporabo, predno se dovoli izvoz, natančno od živinozdravnika preiskati in posebič zaznamovati, da je nemogoča vsaka pomota. Uvožena živina se pa mora tudi na kraju, kamor je namenjena in došla od živinozdravnika dotičnega državnega ozemlja preiskati. Na Ogrskem poslujoči avstrijski živinozdravniški odposlanci imajo pravico kontrolirati, ali ogorske oblasti izvršujejo pri živini, ki se k nam izvaža, živinozdravniško kontrolo, katera je dozdej bila neobvezna. Kar se tiče izvoza živine iz inozemstva, so se sklenile določbe, ki veljajo enako za obedve državni polovici.

Ogrska se je zavezala glede ponarejanja vina in prometa z vinom se prilagoditi našemu vinskemu zakonu. Preprečilo se je dvojno obdačenje podjetij, ki raztezajo svoj promet na obedve državni polovico. Ogrska je prevzela tudi jamstvo za državni dolg, za katerega je jamčila dosedaj samo Avstrija. Bančno vprašanje se ni rešilo, vendar še bo sklepal parlament, kaj se ima storiti, če se l. 1910 skupna banka razdruži. Glede kvote (skupnega plačevanja) se je določilo, da se takoj skliče kvotna deputacija, ki mora v štirih tednih določiti kvoto; če tega ne stori, se predloži novo kvotno razmerje, pri kateri se ogrski prispevek za skupne izdatke zviša za 2 odstotka, da Avstrija plača 63.6 in Ogrska 36.4 odstotka. — V državni zbornici začnejo razpravljati o nagodbi prihodnji terek.

Dunajski obč. svet je sklenil sezidati iz občinskih sredstev v proslavo 60 letnice vlade našega cesarja veliko Franc-Jozefovo jubilejno bolnišnico, ki bo stala 10 milijonov kron.

Poljski notarnji uradni jezik pri gališkem orožništvu. Gališko namestništvo je izdalo naredbo na orožniške poveljnike, glasom katere se mora pri uradnih objavah in javljanjih namesto nemščine razbiti poljščino. Nemški jezik ostane v rabi le v občejanju med poveljstvi. Skrajni čas bi bil, da se izpodrine tudi iz naših orožniških poveljstev in postaj uradna nemščina, ki se tu brez potrebe šopiri v škodo namenu orožništva.

Razsodba državnega sodišča o slovenskih napisih. Državno sodišče je na pritožbo slovenskih hišnih posetnikov v Celju proti prepovedi občinskega sveta, da se ne sme razobešati slovenskih napisov, razsodilo v smislu, da prepoved krši pravice jezikovne enakopravnosti pritoževalcev, ki so jim zajamčene po § 19. državnih temeljnih zakonov.

Nove uniforme za pehoto. Cesar je odobril predlog vojnega ministerstva, da dobi avstro-ogrska infanterija mesto modrih, sive uniforme, kakršne že imajo lovci in pijonirji.

Kam pride denar? Nemčija šteje 56 milijonov prebivalcev. Ti so rabili denarja za kruh vsi skupaj

1700 mil. mark. To je za človeka 175 kg. Za meso 2250 mil., za enega približno 35 kg. Za vojake in mornarico 870 mil. Za alkoholične pijače pa se je izdalo: 1. Za pivo 2240 mil. mark, za anega človeka 125 litrov. 2. Za žganje in vino vkup 3300 mil. mark. Posledica teh ven vrženih milijard so neštene bolezni, hudodelstva, blaznost, rana smrt. Ljudje pa tožijo, da se premalo zasluži, delavci so postali berači, uradniki so vsi zadolženi, vse toži, da je življenje tako drago, a življenje ni drago, draga je norost ljudi. Kdor hoče ljudem pomagati, jih mora odvrčati od gostiln in raznih veselic, ki vabijo ljudstvo tja. Dolžnost občinskih predstojnikov je, ne dajati preveč dovoljenja za godbe in veselice, dolžnost c. kr. vlade, kolikor mogoče omejati pijančevanje. Veliko se denarja zasluži, in vendar vse skupaj ne zaleže nič, dokler ljudje ne bodo vrčni in trezni mislili tudi na svojo bodočnost, dokler si ne bodo znali razvedrila iskali drugod in ne v žganju ali pivu.

Srbska živina na dunajskem sejmu za klavno živino. Na osrednji živinski trg na Dunaju se je prignalo 24. septembra t. l. okoli 500 in 30. septembra okoli 1000 glav goveje živine in toliko tudi raprodalo. Reklo se je, da je ta živina iz Bosne, a splošno se je spoznala kot srbska. Ker je uvoz živine iz kraljevine Srbije prepovedan, se je mogla ta živina samo utihotapiti. Neverjetno se zdi, da se je moglo spraviti toliko glav živine čez mejo, brez da bi jo bil kdo zapazil. Uvoz živine iz Srbije se je prepovedal iz živinozdravstvenih vzrokov in to s pravico, kajti sedanje dobro zdravstveno stanje živine v Avstriji se nikakor ne sme spraviti v kako nevarnost. Avstrijska centrala za varovanje kmetijskih koristi in drugi v to poklicani činitelji so takoj energično ugovarjali proti takemu kršenju državnih določb. Tudi vlada je takoj odredila, da se pozveduje in cela stvar preiskuje.

Splošna sveza hmetijskih zadrug v Avstriji, ki je v korist domačega kmetijstva, posebno pa v korist domače živine osnovala kmetijsko postojanko za uporabo živine na Dunaju, je tudi videla v tem, da se prižene na dunajski trg toliko srbske živine, težko oškodovanje domače živinoreje. To dvojje stališče je tudi izrazila v vlogi na c. kr. poljedelsko ministrstvo, v kateri zahteva, da se ne samo le preiščejo slučajji, ki so se dogodili, da se naj tudi skrbi, da se kaj takega v prihodnosti ne bo moglo več zgoditi.

Kakor poročajo listi, se je 7. t. m. prignalo na dunajski trg zopet čez 400 glav goveje živine in kakor se govori, je še nekaj tisoč srbskih volov na potu iz Bosne na Dunaj. Tam lahko najdejo dovolj kupcev in delajo naši živinorejci nepričakovano konkurenco.

V začetku sejma dne 7. t. m. se je vzelo po odredbi vlade 120 volov v shranitev, ker se je vedelo, da so prišli iz Srbije. Da so cene za živino tako padle, je vzrok, da pride veliko pašne živine iz Bosne in srbskih volov na avstrijske trge.

Listnica uredništva.

Županstvo R.: Kakor vidite gori, smo Vam na tri vprašanja odgovorili. Zadnjega vprašanja pa nismo razumeli. Prosimo, da nam slučaj bolj natančno obrazložite, ker sicer ne moremo odgovoriti.

Županstvo S.: Že od več strani smo dobili poziv, naj bi izdali k „Občinski Upravi“, ko se letnik dokonča posebno abecedno kazalo. Sprevidimo, da bi bilo to ne samo koristno, ampak tudi potrebno. Toda z ozirom na nizko naročnino lista bo šlo težko izdati kazalo brez posebnega doplačila. Po našem mnenju bo stalo mučno delo s sestavljanjem kazala ter tisek okroglo 160 K. Ako se oglasi dovolj naročnikov, ki bi zložili teh 160 K, tedaj bomo napravili kazalo.